عهود قديمه‌يه خاتمه چكه‌جكدك . انقلابدن اولكی موفقيتلی خدمتلری ، انقلابدن صوكراده اظهاره مقتدر اولامايان كنجلرمز ، بوتون اعمال ايتديلر . غليان وهيجانه كلش بر معظم ملتك بش دقيقه‌ده ياپمه‌يه مقتدر اولديغی بو ايش ، ميدان مليدن ، ميدان سياسته يعنی هيچ بر مهارت وموجوديت كوستره‌مديكمز ميدانه نقل ايديلدی . هايدی بونی نسيانه ، وياخود بلكه برچه معلوم اولمايان عدم امكانه حمل ايدهلم ، لكن عجبا صوكرا نه اولدی ونه ياپيلدی .

شيمدی‌يه قدر كورديكمز فايده‌لردن الك زياده كنج تورك احتوا ايدن برقابينه‌نك الدعقلی برعضوی التی ماه مقدم وده‌ها اول ، كنج تورك صفتيله وكنج تورك‌لر نامنه ايديكی متعدد بياناتيله :

هنوز عهود قديمه‌نك لغوی زمانی كلمديكنی .

بونك ايچين دها برقاچ سنه بكلمه‌مك ايجاب ايتديكنی .

هنوز بو عهودك ادامه‌سنی موجب احوال موجود بولونديغنی ،

بوتون عالمه اعلان ايتدی . شيمدی ايكی سؤال صورمه‌يه كندمزده حق كوريورز : عجبا ، كنج توركلر طرفندن موقع اقتداره كتيريلن ، كنج توركلك نامنه سوز سويله‌ين وكنج توركلرك دفتريه قيد ايدلمش اولان بوذات ، عهود قديمه‌نك دها سنه‌لرجه ابقاسی لزومنی سويلركن وبو سوزلر بالطبع محترم جمعيتك قناعتنی كوستره‌جك بر ماهيتده بولونيوركن عجبا نه‌دن بو سوزلره بو اجتهاد تنقيد ايدلدی ؟

ايكنجی سؤاله كلنجه : بوذاتك شو بياناتی دوه‌بان ايتديكی زماندن بری نه‌لر ياپدق ، نه‌كبی موفقيات كوستردك ، وشو آلتی آيدر هانكی تكاملاتی الده ايتدك كه مقدما سكوت ايتديكمز وچاره‌سنی بولامايه‌جغمز قانلی بر يارانك صارغيسنی آچيورز ؟

عزيز قارداشلرم !

اكر كنجلر ، آرالرنده‌كی منافرت وعداوتی ترك خدمات مليه‌يی بالكز دوشنور ، حصر ايتمه‌دن فراغت ، صميمی برقارداشلق احداثيله بوتون عوامل متوره‌يی ايش باشنه دعوت ، وآرتق تهلكه‌ٔ مليه حالنی آلان خطا وعنادی لغو ايدرلرسه ، عهود قديمه‌يی لغو ايتك قولايلاشير . بويله يازمسی هر كونكی مقاله‌لرمز ، سقالب وذلت مليه‌مزك يومی بر مرتبه‌سی اولور .

محمد صبحی

مطبوعات حسيات

« علمدار » رفيقمز « بودجه اختلاقی اطرافنده » عنوانلی باش مقاله‌سنده حربيه وماليه ناظرلرينك نقطهٔ نظری مناقشه اولوناراق ماليه ناظرينك فكرينه كوره حربيه بودجه‌سندن بر ميليون ليرا تنقيص ايتمك ايجاب ايتديكنی وحربيه ناظرينك حساباتنه نظراً بونك عكس اولديغنی ذكر ايله « مسئله‌نك اهميتی ايچون بعض اسباب وعوامل اقتصاديه‌نك احصائی صورتيله بر نفرك مصرفی دها عميق تجربه‌لر ودرين حسابلرله تملكتمزده ، حالزه كوره تعيين ايتمك وبودجه‌نك تطبيقی جهتی لايق وجهله تأمين ايله‌مك وحربيه بودجه‌سنده بويله‌جه تصرف اجرا ايتمك ممكن دكلی ؟ » ديور .

∴

« صباح » رفيقمز « بحر سفيدده موازنه » عنوانلی باش مقاله‌سنده « بر دولتك قوهٔ ماديه‌يه مراجعت ايتمك ايسته‌مديكی بر زمانده هر موفقيت ديپلوماسيسنك حسن اداره‌سنه وابسته‌در . ترقيات داخليه‌مزه حصر مشاغل ايتمك ايسته‌ديكمز شو زمانده حقوق ومنافع عثمانيه‌نك خللدن مصونيتی سياسيون تركك دوربينلكی ايله تأمين ايديله‌جكدر . قابينه‌نك بو بابده عهده‌سنه ترتب ايدن وظيفه‌نك اهميتی تقدير ايله‌ديكنه شبهه ايتمه‌يز » ديور .

∴

« يكی غزته » رفيقمز « تردد بولنقمی و بو كونكی قابينه » عنوانلی باش مقاله‌سنده « مملكتمزده لويه‌ولتسزلقلرك سبب عموميسی تدقيق ايده‌جك اولورسه‌ق قارشيمزه « تردد بولنقمی » مك ديكيله‌جكنی ومناقشه ايتمك ايسته‌ديكی نقطه‌نك « قابينه‌نك نه ياپديغنی بيلمديكی اوله‌جغی » بيان ايدرك « حكومتمز شيمدی‌يه قدر اولديغی كبی بوندن صوكراده بويله ايش كورمك ايستيور . يعنی « بن موقعمده قالايم ، مسئوليتدن قورتيلايم ! » مجلس آچيلنجه‌يه قدر شو حال تذبذب باقی قالسين » ديور . بويله فكردن ايسه مملكت ايچون هيچ برخير مأمول دكلدر » ديور .

« حقيقت — اسكيشهر » ١١٥ نومرولی نسخه‌سنك نظر مطالعه‌دن كچيرلمسنی عدليه نظارتندن رجا ايدرز .

✻

« كيره‌سون » رفيقمزك ١٠٩ نومرولی باش مقاله‌سنی بوتون قوتمزله تقدير وبويله متين دوشونن محررينی تبريك ايدرز .

✻

« روم ايلی » رفيقمزك « كنجلك اختيارلق » عنوانلی مقاله‌سی چوق درجه مهم بحثه تماس ايديور . بونی صورت مخصوصه‌ده تشريح ايده‌جكز .

✻

« يكی عصر » رفيقمزك « نه ايچون آغلاشامايورز ؟ » عنوانلی باش مقاله‌سی ، هيمزك هر كون يازمه ، فريادلرله صاممهٔ ملته صوقمه مجبور اولديغمز مهم برموضوعه دائردر . انشاالله بو مهم موضوع حقنده برده مطالعاتمزی يازاجغز . « يكی عصر » رفيقمز شو كونلرده تمادی ايدن باش مقاله‌لری ، عثمانلی مطبوعاتنه شرف ويره‌جك بر متانتده اولديغی بياندن كندمزی منع ايده‌ميورز .

✻

« ارطغرل — بروسه » رفيقمز « جامع كبير وقعه‌سی » عنوانلی بر بنده ، مساجدك عبادت واخلاصه مخصوص يرلر اولوب فرقه مجادلاتنه زمين اولامايه‌جغی حقنده‌كی فكرمزی تأييد ايله ديورکه :

« شويله بردفعه باقلم ! برخواجه افندی كرسی‌يه اوته‌كی بريكی عليه‌نه سوز سويله‌مك ايچونمی چقار . بوقسه خلقك اوكرنمه‌سی لازم اولان دينی شيلری سويله‌مكمی لازمدر ، وعظ كرسيسنده آغزندن حرمتسز سوزلر چيقاران برخواجه‌يی بوتون خلقك حرمتلری قازانمش اولان فاضل برمفتی وعظ ايتمكدن منع ايدرسه اهالی مفتی افندی ايله برلك اولمق لازم كلير كن اوله يابميوبده نه سويله‌يه‌كنی نه ياپديغنی بيلمه[...]لرله برلشمك هيچ ايستنيله‌جك برحال دكلدر ؟

ديكر ، بويله يوكسك درجه‌لری اولان كيمسه‌لره حرمت واطاعتی امر ايدركن اوی قولسدن چكمك ايچين ايلری آتيلانلره قارشی حكومت البت كنديسنه دوشن وظيفه‌يی ياپه‌جقدر . »

وقعه‌نك ماهيتی بيلميورسه‌قده شو مطالعات ، عموميتی اعتباريله پك محقدر .

محاورلرمزدن بريسی اياصوفيه جامعنده اوتوزلق قسلی بر ذاتك وعظنه تصادف ايتمش ، بوذات مخالف فرقه‌لری فرعونه بكزه‌تيورمش . ايش بو چيغره دوكولورده هركس بربرينی فرعونه ، نمروده ، شداده بكزه‌تيرسه نتيجه نه اولور ؟ تكرار بابمشيختك نظر دقتنی جلب ايدرز .

داخلی خبرلر

معارف ناظرينك بياناتی

معارف ناظری عبدالرحمن شرف بك ، (تانين‌دوموس) محررلرندن برينه بيانات آتيه‌ده بولونمشدر :

بن ومجلس معارف شو فكرده‌يزكه ولا[يتلرده] باندن تحصيل اولونان حصهٔ معارف ، بنه هر ولايتده قالملی ، او ولايتك امور معارفنه حصر ايدلمه‌ليدر . مكاتب عاليه مصارفی دوغريدن دوغری‌يه ، خزينهٔ عموميه‌دن چيقاجقدر . بو فكر محق ، تدريسات لايحه‌سنده اساس اتخاذ ايديله‌جكدر . فقط مسئله ادارهٔ ولايت قانوننه تماس ايتديكی ايچين هرايكيسی بردن تذكر ايدلمه‌ليدركه مؤخراً ميدانه اختلافات چيقماسين .

شيمدی تدريسات ابتدائيه ايله بوكا تعلق ايدن دارالمعلمين مسئله‌سی تذكر ايديليور . دارالمعلمين شيمدی‌يه قادار طلبه‌يه اوقوتوب ياز ماغی اوكره‌ده‌جك معلملر يتيشديريوردی ؛ هر سنه چيقان يك ايكی يوز معلم ايسه هپ بو قيلدر .

حالبوكه دارالمعلمينلرك غايه‌سی ، فن تربيهٔ اطفاله واقف معلملر يتيشديرمكدر ، دارالمعلمينلر شيمدی اصلاح ايديله‌جكلر ؛ نشئت ايده‌جكلره شهادتنامه ويريله‌جك ، فقط ايكی سنه عملی تطبيقات كورمه‌دن ويو . نلرك نتيجه‌سنده ويره‌جكلری امتحانلرده موفق اولمادان تدريس ايچين كنديلرينه مأذونيت ويرله‌يه‌جكدر مكاتب رشديه‌يه ممكن اولديغی قدر واحتياجات محليه‌يه توفيقاً عملی صورتده اصلاح وتعديل ايديله‌جكلردر .

شيمدی بری اسكداره ، بری شيشليده ، ديكری مقری كويده اولمق اوزره اوچ رشديه مكتبی كشاد ايدليور . بونلرده تجارته متعلق تدريسات برنجی صنفده اولاجقدر . طشره‌لرده ، بعض يرلرده تدريسات زراعيه ، بعض يرلرده تدريسات فنيه وعلوم طبيعيه تعليم ايديله‌جكدر .

سواری بيجيلك ضابط مكتبی

مقری كوی ايله زيتون بورنی اراسنده مجدداً انشاسی تقرر ايدن (سواری بيجيلك ضابط مكتبی) انشا اولونجه‌يه قادار شيمديلك اياستفانوس جوارنده آيلق آلتی ليرايه بر خانه استيجار ايديله‌دك يورياً تدريساته ابتدار اولنه‌جق وهيئت مكتب قائمقام الماتيالی (بوب) ومديری سواری بيكباشيسی محمود وفن احوال فرس معلمی بيكباشی رضا هدايت وقول اغاسی سعدالدين وملازم سری بكلردن عبارت بولنديغی وبرايكی كونه قدر رسم كشادی اجرا ايديله‌جكی مستخبردر .

ياغين

دون ساعت بش راده‌لرنده‌ابريغاد بازارنده چادرجی خانده حسين آغا محله‌سنده قوغه‌[...] جيلر جوارنده‌كی كارگير خراب مازغالرده[...] يثوت ايتمكده اولان چامشرجيلرك چوجقلری فرصه‌ده‌ترا كم ايدن اوت ودعه[...]

پارچه‌لری اوزوينه آتش آتدقلرندن بوكيلمسندن اطفائيه‌يه معلومات ، وعمله طولومبالری يتيشمش ايسه‌ده آكلاشيلمشدر .

ايران حدودنده‌كی عشاير

حدود ايرانيه قومسيرلكندن داخليه‌نه وارد اولمشدر :

بوكره سردشت‌ده‌يوزلرجه آتلو ايله عاجز كلش اولان مشايخ رؤساسيله بك زاده نايمت عثمانيه‌دن قطعياً آيرلمامق ايچون قانلو سوك داملسنه قدر ايثاره قسم ايتمش قلرينی مين بالتنظيم مقام صدارت عظمايه تقديم دلالت ايتمك اوزره توديع ايتمش اولدقلری محضرك پوسته ايله دردست تقديم واعـ[...] وتلطيف وتنبيهات مقتضيه تبليغ ايدبان عـ[...] معروضه‌نك برقسمنك دونكی كون برمحـ[...] مواجههٔ عاجز انهمده اصول عشاير اوزر[...] آت اوستنده محاربه واسلحه استعمالی خـ[...] صنده مهارتلرينی بالابراز ويربان رخـ[...] اوزرينه بلاوقوعات محللرينه عودت ايله[...] وبرقسمنك يارين مثنی عودت بولو[...] معروضدر .

ليلهٔ قدر الای والاسی

ليلهٔ قدر الای والاسی اياصوفيه شريفنده اجرا ايديله‌جكدر . ذات خلافتپناهی افطار سفينه‌يی طوپقبو همايوننده تناول بيوردقدن صوكرا مذكوره عزيمت ايده‌جكلر واداءی متعاقب سرای همايونلرينه عودت جقلردر .

كرك عزيمت وكرك عودت هما[يون] واقع اوله‌جقدر .

زيارت

اتحاد وترقی جمعيتی كاتب عموميسی سعيد عادل بك طرابلس غرب واليسی بكر سامی بك وپوليس مدير عموميسی مظهر بك دون داخليه ناظری خليل بكی زيارت ايتمشلردر .

دونمای عثمانی

قلعهٔ سلطانيه‌ده بولنمقده اولان دونمای عثمانينك بيروته متوجهاً حركتی ايچون بحريه نظارتندن اوامر لازمه اعطا قلنمشدر .

دونمای عثمانی اثناده سوريه [...]لری زيارت وبالاخره شهرمزه عودت ايليه‌جكدر .

§ غلطه‌يا طيله نوشهر غابيو طی دون سوصه[...] جقمشدر .

§ مادريد سفيری سزاقی بك ايـ[...] صدر اعظم پاشايی حلب واليسی مظهـ[...] داخليه ناظری خليل بكی زيارت ايـ[...]

لوهورلا

مؤلفی
موپاسان

مترجمی :
اسماعيل حامی .

٦ تموز — دلی اوله‌جغم . بو كيجه‌يه صراحيده‌كی صويی ايچمشلر ياخود احتمال ، بن ايچمشم ! .. فقط كيم ؟ كيم ؟ كيم اوله‌بيلير ؟ كيم ؟ يارب ! دلی اوله‌جغم !

١٠ تموز — حيرت ايديله‌جك تجربه‌لر ياپدم . مطلقا دلی اولدم .

تموزك آلتنجی كيجه‌سی ، ياتمه‌دن اول ، ماصه‌نك اوزرينه بر آز شراب ، بر آز سوت ، بر آز صو ، برپارچه اكمك ، بر مقدارده چيلك قويدم . صو كاملاً ، بر مقدارده سوت ايچيلمش (ياخود ايچمشم !) شرابه دوقونلمش ، نه‌ده چيلكلره . تموزك يدنجی كونی بنه بو تجربه‌يی تكرار ايتدم ؛ نتيجه‌ده اولكی كبی اولدی . سكزنجی كونی صو ايله سوتی قويمه‌دم ، برشيئه دوقونلامش . والحاصل دوقوزنجی كونی يالكز صو ايله سوتی قويدم . فقط صراحيلری دلبنده صاردم قپاقلرينی‌ده سيجيمله باغلادم . صوكرا دوداقلرمی ويقلرمی (غرافيله) سياهه بوپادم وياتدم .

او مقاومت ايديله‌مز اويقوی متعاقب عذاب ايچنده اويادم . هيچ حركت ايتمه‌مشم ، ياتاق چارشافلرنده بيله لكه يوقدی . همان ماصه‌نك باشنه كيتدم . صراحيلرك اطرافنده‌كی بزلر لكه‌لنمه‌مشدی .

قورقودن متولد بر چارپنتی ايله قپاقلرك باغنی چوزدم . صوی‌ده كاملاً ايچمشلر ، سوتی‌ده .. امان يارب ...

بر آزدن پاريسه كيده‌جكم .

١٢ تموز — پاريس . صوك كونلرده عقلمی غائب ايتمك درجه‌لرينه كلدم ذاكر [ساكن فی المنام] دكلدم ؛ ياخود [سوكزه‌سيون — تلقين] دينيلن وآثاری مشاهده اولونديغی حالده ماهيتی تعيين ايديله‌مه‌ين تأثيراته تابع اولمادم‌سه فعاليت مفرطه حالنده بولونان مخيله‌مك اويونجاغی اولمشم ديمكدر . هرنه حال ايسه ؛ بنده‌كی جنت عته درجه‌سنه كلش ، پاريسده كچيرديكم يكرمی دورت ساعت اعادهٔ عافيته كفايت ايتدی .

دون قلبمه تازه‌وحيات بخش برهوا دخوله سبب اولان زيارتلردن ، تنزهلردن صوكرا كيجه‌يی [تآترفرانسه]ده كچيردم . (الكساندر دوماپس)ك براثری اوينانيوردی . بومقتدر جوال متفكره مخصص اكال ايتدی . طبيعی حال فعاليتده بولونان ذكا ايچين يالكزلق تهلكه‌ليدر . بزه متفكر ونطوق ذوات محاط اولمليدر . اوزون برمدت يالكز قالديمز وقت پيش نظرمزده‌كی بوشلغی خيالی وجودلرله املا ايديورز .

اوتيه پك نشئه‌لی عودت ايتدم . غلطه‌قده شوكا بوكا چاربدقه نكن عقده‌كی قرسانتمی ، قورقولرمی آراشترا ايله دوشونيوردم : . چونكه ظن ايتمشدم كه اوده غير مرئی برمخلوق وار . فكرمزنه قدر ضعيف ! آكلايه‌مادي[غ]مز كوچوك بر وقعه‌يه تصادف ايتديكی وقت « سبی غه مجهول اولديغی ايچين آكلايه‌ميورم » كبی بسيط برجمله ايله محاكمه ايديله‌جك يرده نه قدر چابوق شاشيريور ! درحال قورقونج سرلر ، فوق الطبيعه قدرتلر تخيل ايديورز .

١٤ تموز — جمهوريتك سنهٔ دوريه‌سی كونی . سوقاقلرده دولاشدم ، بايراقلر ، كستانه فشنكلری ، برچوجوق كبی بنی اكلنديريورلردی . بويله اولمقله برابر معين برتاريخده حكومتك برامريله اظهار شادمانی ايتمك بوبوك براحمقلقدر .

اهالی احمق بر سوروردر . بعضاً بو دالاجه سنه صبرلی ، بعضاً ده عاديته سركش .. اوكا « اكلن » ديرلر اكلنير . « كيت قومشكله محاربه ايت » ديرلر ، محاربه ايدر . « ايمپراطور ايسته » ديرلر ايمپراطور ايستر . صوكرا « جمهوريت ايسته » ديرلر ، جمهوريت ايستر .

اوی اداره ايدنلرده احمقدر . فقط السانلرده كل اصوللره اطاعت ايدرلر . كاملاً جعلی واهی ، وقاندهسز او اصول اولدقلری ايچين يعنی صداتك اولمسه نظراً هيچ برشيدن امين اولمقسـ[...] شوكاشانده صحيح ولايتغير اولمقله سـ[...] ايتمش فكرلر اولدقلری ايچين . .

١٦ تموز — دون دهشتی پك چو[ق] يشديران شيلر كوردم عموجه زاده‌م مدام سابله‌نك اونده اوكله يمكنده ايدم . زوجی [ليموژ] ده بحشی آلتنجی آوجی طابورينی قوماندانی . تمله برابر ايكی كنچ قادين داهـ[ـا] واردی . اونلردن بری امراض عـ[...] وبو صيرلرله يابيلمقده اولان [...] تجربه‌لردن منبعث تفلغرات فوق العاده[...] يك زياده اوغراشان دوقتور « پاران » نامـ[...] برطبيبه ازدواج ايتمش .

دوقتور بزه انكليز علماسی ايله [...] مكتبی اطباسی طرفندن استحصال او[...]